

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2012 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jerzy Geisler (spr.)

Sędziowie: SA Roman Stachowiak

SA Waldemar Kryślak

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2012 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) **sp. z o.o. z siedzibą w W.**,

(...) S.A. z siedzibą w D. i

(...) sp. z o.o. z siedzibą w E.

przy uczestnictwie obowiązanego (...) **sp. z o.o. z siedzibą w K.**

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia wnioskodawców

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 5 października 2012 roku, sygn. akt: IX GCo 352/12

postanawia:

1. **oddalić zażalenie,**

2. **zasądzić od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika postępowania (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. kwotę 3.600,00 zł (słownie: trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSA R. Stachowiak SSA J. Geisler SSA W. Kryślak

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek o zabezpieczenie roszczenia o ustalenie, że:

1. nie istnieje prawo/zobowiązanie wnioskodawców do zapłaty na rzecz obowiązanego (uczestnika postępowania) kary umownej na podstawie § 15 ust. 1 i 3 umowy na roboty budowlane oraz rozruch elektrowni biogazowej z dnia 31 sierpnia 2011 roku,

2. nie istnieje skorelowane z powyższym prawo/roszczenie obowiązanego (uczestnika postępowania) do żądania od Towarzystwa (...) S.A. w W. wypłaty sumy gwarancyjnej z gwarancji ubezpieczeniowej nr (...) - (...) z dnia 26 sierpnia 2011 roku z tytułu nienależytego wykonania umowy i właściwego usunięcia wad i usterek.

Wnioskodawcy domagali się udzielenia zabezpieczenia poprzez nakazanie obowiązanemu cofnięcia oświadczenia w przedmiocie żądania wypłaty sumy gwarancyjnej z gwarancji ubezpieczeniowej nr (...) - (...) z dnia 26 sierpnia 2011 roku, skierowanego do Towarzystwa (...) S.A. w W. oraz zakazanie podejmowania dalszych działań zmierzających do realizacji gwarancji ubezpieczeniowej nr (...) - (...) z dnia 26 sierpnia 2011 roku. Nadto w piśmie z dnia 2 października 2012 roku rozszerzyli wniosek o udzielenie zabezpieczenia poprzez zakazanie obowiązanemu złożenia oświadczenia w przedmiocie żądania wypłaty sumy gwarancyjnej z gwarancji ubezpieczeniowej nr (...) - (...) z dnia 26 sierpnia 2011 roku, skierowanego do Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W..

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawcy nie uprawdopodobnili zarówno opisanego we wniosku roszczenia, ani też interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia stosownie do treści art. 730¹ k.p.c. Podkreślił, iż zgromadzony na obecnym etapie postępowania materiał dowodowy nie jest wystarczający do stwierdzenia, że żądanie od wnioskodawców zapłaty kary umownej nie było uzasadnione. Wskazał także, że zgłoszone roszczenia budzą wątpliwości, czy ich przedmiotem jest ustalenie stosunku prawnego lub prawa, czy też ustalenie określonego stanu faktycznego. Zaznaczył wreszcie, że z treści gwarancji udzielonej przez Towarzystwo (...) S.A. w W. z dnia 26 sierpnia 2011 roku wynika, że ma ona charakter nieodwołalny i bezwarunkowy. Podkreślił nadto, że stosunek gwarancji ubezpieczeniowej nie zależy od istnienia i zakresu zobowiązania dłużnika ze stosunku podstawowego.

W zakresie braku interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawcy nie uprawdopodobnili sytuacji majątkowej uczestnika postępowania, z której można by wyciągnąć wniosek, że brak zabezpieczenia uniemożliwi wykonanie bardzo wątpliwego roszczenia wnioskodawców.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyli wnioskodawcy, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez udzielenie zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem oraz o zasądzenie od uczestnika postępowania na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania zabezpieczającego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucili naruszenie:

1. art. 730¹ k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i udzielenie zabezpieczenia w sposób wskazany we wniosku, mimo że zostały uprawdopodobnione roszczenia opisane we wniosku o udzielenie zabezpieczenia,
2. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 730¹ k.p.c. przez błędne przyjęcie, że nie został uprawdopodobniony interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia,
3. art. 730¹ k.p.c. przez błędne przyjęcie, że abstrakcyjny charakter gwarancji uniemożliwia udzielenie zabezpieczenia,
4. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 730¹ k.p.c. przez błędne przyjęcie, że wnioskodawcy dochodzą ustalenia faktów, podczas gdy z treści wniosku wyraźnie wynika, że dochodzą oni ustalenia nieistnienia prawa oraz faktów o charakterze prawotwórczym, co pozostaje zgodne z treścią art. 189 k.p.c.

Uczestnik postępowania w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie oraz o obciążenie wnioskodawców solidarnie kosztami postępowania zażaleniowego, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawców nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska skarżących, by w sprawie doszło do naruszenia wskazanych w zażaleniu przepisów, tj. art. 233 k.p.c. oraz art. 730¹ k.p.c. Trafnie bowiem przyjął Sąd Okręgowy, iż wnioskodawcy nie uprawdopodobnili - w sposób dostateczny do udzielenia zabezpieczenia – swoich roszczeń.

Roszczenia, których zabezpieczenia domagają się wnioskodawcy, skonstruowane zostały w oparciu o treść art. 189 k.p.c. Wnioskodawcy winni zatem uprawdopodobnić przede wszystkim, że mają interes prawny w ustaleniu nieistnienia określonego przez nich stosunku prawnego lub prawa (względnie faktu prawotwórczego). Interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Konieczne jest nadto uprawdopodobnienie, że wnioskodawcy mają interes prawny skierowania powództwa przeciwko konkretnemu pozwanemu, tj. osobie, która niekoniecznie będąc stroną stosunku prawnego lub prawa objętego petitum pozwu, pozostaje w takim związku z tym stosunkiem prawnym, że stwarza przynajmniej potencjalne zagrożenie prawnie chronionym interesom powoda (por. m.in. uzasadnienie uchwały SN z dnia 25 stycznia 1995 r., III CZP 176/94, OSNC 1995, nr 5, poz. 74; wyrok SN z dnia 16 listopada 2000 r., I CKN 853/98, LEX nr 50868).

Zdaniem Sądu odwoławczego skarżący powyższego nie uprawdopodobnili. Analiza wniosku o udzielenie zabezpieczenia pozwala stwierdzić, że celem, jaki zamierzają oni osiągnąć, jest zablokowanie wypłaty przez gwaranta roszczeń zgłoszonych przez uczestnika postępowania. Skarżący jednak nie są w stanie celu tego osiągnąć, występując na drogę sądową z roszczeniami określonymi we wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Trafne jest stanowisko Sądu I instancji co do abstrakcyjnego charakteru gwarancji ubezpieczeniowej w niniejszej sprawie oraz braku cechy akcesoryjności zobowiązania gwaranta. Wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżących, zobowiązanie gwaranta ma charakter samodzielny, zatem jego istnienie i zakres nie zależy od istnienia i zakresu innego zobowiązania, w szczególności zobowiązania dłużnika ze stosunku podstawowego. Taki pogląd był niejednokrotnie wyrażany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w tym w wyrokach: z dnia 12 kwietnia 2006 roku, sygn. akt: III CSK 25/06, LEX nr 195387 oraz z dnia 10 lutego 2010 roku, sygn. akt: V CSK 233/09, OSNC 2010/11/146, Biul.SN 2010/7/8, M.Prawn. 2011/15/828-833. W konsekwencji gwarant płaci własny, a nie cudzy dług (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2006 roku, sygn. akt: III CSK 25/06, niepubl. oraz z dnia 14 stycznia 2004 roku, I CSK 102/03).

W niniejszej sprawie gwarancja ubezpieczeniowa ma charakter nieodwoławny oraz bezwarunkowy i ukształtowana została w taki sposób, by uczestnik postępowania mógł szybko i sprawnie otrzymać kwotę roszczenia. W tym stanie rzeczy nie można przyjąć, że wnioskodawcom, nie będącym stronami stosunku gwarancji, przysługują roszczenia, mające wpływ na możliwość jej wykonania. Nie mogą oni tym samym domagać się nakazania uczestnikowi postępowania określonych zachowań, związanych z realizacją umowy gwarancji. Ewentualne roszczenia, w tym także nadużycia prawa, przysługiwać więc mogą jedynie gwarantowi. Z uprawnień takich gwarant zresztą skorzystał, co przyznali wnioskodawcy w piśmie z dnia 8 listopada 2012 roku, przedkładając kopię pisma Towarzystwa (...) S.A. z dnia 16 października 2012 roku, w którym odmawia ona płatności roszczeń, zgłoszonych przez uczestnika postępowania.

W tych okolicznościach przyjąć należało, iż wnioskodawcy nie uprawdopodobnili interesu prawnego w ustaleniu, że nie istnieje prawo/roszczenie uczestnika postępowania do żądania od Towarzystwa (...) S.A. w W. wypłaty sumy gwarancyjnej z gwarancji ubezpieczeniowej nr (...) - (...) z dnia 26 sierpnia 2011 roku z tytułu nienależytego wykonania umowy i właściwego usunięcia wad i usterek.

Nie można również przyjąć, by wnioskodawcy uprawdopodobnili interes prawny w ustaleniu, że nie istnieje prawo/zobowiązanie do zapłaty przez nich na rzecz obowiązanego kary umownej na podstawie § 15 ust. 1 i 3 umowy na roboty budowlane oraz rozruch elektrowni biogazowej z dnia 31 sierpnia 2011 roku. Tak określone roszczenie, co wynika z treści wniosku o udzielenie zabezpieczenia, zmierza w istocie do zakazania wypłaty zgłoszonych przez uczestnika postępowania kwot roszczeń na podstawie stosunku gwarancji, podczas gdy takie ustalenie, co wyjaśniono na wstępie,

nie ma wpływu na stosunek prawny gwarancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 roku, sygn. akt: V CSK 233/09, OSNC 2010/11/146, Biul.SN 2010/7/8, M.Prawn. 2011/15/828-833).

Stwierdzenie niezasadności zarzutów co do uprawdopodobnienia roszczenia wyłączało konieczność badania dalszej przesłanki zabezpieczenia, tj. interesu prawnego w jego udzieleniu, gdyż zgodnie z treścią art. 730¹ § 1 k.p.c. dla udzielenia zabezpieczenia obie te przesłanki muszą wystąpić łącznie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie wnioskodawców na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 745 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 oraz § 6 pkt 7) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSA R. Stachowiak SSA J. Geisler SSA W. Kryślak